

Hvordan forstå Trosbekendelsen?

Af Carsten Hjorth Pedersen

Som en hjælp til at forstå, hvad der menes med teksten i *Katekismus Updated*, gives her nogle forklaringer. I hvert afsnit citeres først teksten fra *Katekismus Updated*, dernæst følger forklaringen.

Den første artikel: Om skabelsen

Jeg tror på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber.

Det vil sige: Jeg tror, at Gud har skabt mig og alle andre skabninger. Jeg tror, at han har givet mig legeme og sjæl, øjne, ører og alle lemmer, fornuft og sanser, og at Gud i dag opretholder alt. Jeg tror, at han giver mig mad og tøj, hus og hjem, familie og venner og alt, hvad jeg trænger til. Jeg tror, at Gud hjælper mig i al fare og bevarer mig mod alt ondt. Det gør han af nåde og godhed, uden at jeg har gjort mig fortjent til det. For alt det skylder jeg at takke ham, tjene ham og leve efter hans vilje.

Forklaring

Gud er treenig. Det vil sige: Der er kun én Gud; men denne ene Gud er tre personer: Fader, Søn og Helligånd. Det er en del af Guds ubegribelige natur.

At Gud er almægtig vil sige, at han ikke har andre begrænsninger end dem, han frivilligt påtager sig, så som at blive menneske, jf. anden trosartikel. At være Gud er netop at have al magt. At være Gud er at være den øverste. Ingen står over ham.

Gud Fader er først og fremmest skaberen. Derfor hedder første trosartikel *Om skabelsen*.

Forklaringen pointerer, at Gud har skabt det enkelte menneske, altså mig. Det gælder både min krop, sjæl og ånd. Livet er grundlæggende en gave, som Gud giver mig. Underet, som sker, når en sædcelle og ægceller smelter sammen, står Gud altså bag.

Det gælder naturligvis ikke bare mig, men også alle andre skabninger: Andre mennesker, dyr og planter. Ja, ikke dem alene, men også alt det, som universet består af, fx jord, vand og luft, er skabt af Gud. Alt, hvad der findes, kommer fra ham.

Men Gud skabte ikke bare i begyndelsen. Han skaber fortsat. Hvert eneste øjeblik skaber han på ny. Når solsorten får unger... Når æbletræet bærer frugt... Når solen står op ... så er det udtryk for, "at Gud i dag opretholder alt". Man kan sige, at Gud holder sin stærke hånd under hele verden. Trak han den tilbage, ville alt, hvad der nu findes, blive til ingenting. Derfor er det ikke så underligt, at forklaringen slutter med, at vi skylder at takke Gud, tjene ham og leve efter hans vilje.

For os mennesker betyder Guds fortsatte skabelse (også kaldet "opretholdelse"), at han giver os, hvad vi trænger til, ikke blot mad, tøj og ting, men også mentale og sociale fornødenheder så som et hjem, familie og venner. Dine børn, forældre og kammerater er altså *Guds gaver* til dig.

Forklaringen siger også, at "Gud hjælper mig i al fare og bevarer mig mod alt ondt". Gud er altså aktiv i verden og i vore liv. Han har en hær af engle, som han sætter til at beskytte sine børn.

Men hvad så med dem, der ikke får mad at spise? Eller dem, der ingen venner har? Eller dem, der kommer ud for en trafikulykke? I korthed kan vi antyde seks svar på disse store spørgsmål, selv om vi aldrig forstår det ondes problem:

- 1) Alle mennesker erfarer i et eller andet omfang det onde i tilværelsen. Det hænger sammen med det vilkår, at synden, døden og Djævelen findes i verden.
- 2) Vi kan ikke "kigge Gud i kortene". Derfor ved vi ikke, hvorfor han tillader, at nogle får flere smerter end andre. At Gud er god, er en *tro*, som vi fastholder; ikke altid en erfaring, vi gør.
- 3) Gud er ikke passiv tilskuer til lidelsen i verden. Han er selv gået ind i den ved at sende sin Søn for at befri os, og i den kamp led han mere, end nogen af os nogensinde kommer til.
- 4) Guds mål med os er langsigtet, nemlig at vi bliver bevaret hos ham. Derfor tillader han, at vi kommer ud for noget, som gør ondt; men som trods alt fremmer hans langsigtede mål.
- 5) Vi, som lever i den rige del af verden, har ansvar for at hjælpe dem, der er fattige. Den raske har også ansvar for at hjælpe den syge.
- 6) Når Jesus kommer igen (jf. anden trosartikel), vil Guds oprette sit evige, fuldkomne rige, hvor al lidelse og smerte skal være borte, og vi vil kunne se alting i et større perspektiv.

Den anden artikel: Om frelsen

Jeg tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til Dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.
Det vil sige: Jeg tror, at Jesus Kristus er min Herre. Han er sand Gud, født af Faderen fra evighed af, og sandt menneske, født af Jomfru Maria. Han har befriet mig for tabte og skyldige mennesker. Han har tilgivet mig alle synder og friet mig fra dødens og Djævelens magt med sit hellige blod og sin uskyldige lidelse og død. Han er stået op fra de døde, lever og regerer for evigt. Det har Jesus Kristus gjort, for at jeg skal være hans, leve med ham og altid tjene ham.

Forklaring

Guds Søn er først og fremmest frelseren. Derfor bærer anden trosartikel overskriften *Om frelsen*.

Anden trosartikel er den akse, som trosbekendelsen drejer om. For Jesus Kristus er den endelige åbenbaring af Gud, som vi hørte om i første trosartikel. Jesus Kristus er også grunden til, at vi kan tro på Gud og leve i fællesskab med ham i hans menighed, som vi skal høre om i tredje trosartikel.

Baggrunden for frelsen er syndefaldet, der har mærket mennesker siden Adam og Evas dage. Syndefaldet har ført os bort fra fællesskabet med Gud, som vi var skabt til. Den eneste vej tilbage til

Gud er Jesus Kristus. Derfor er han omdrejningspunktet i alt det, Gud har gjort, gør og vil gøre med verden. Som der står i den såkaldt "lille bibel": "For således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv." (Joh 3,16).

Det er det, der ligger i, at "han har befriet mig fortabte og skyldige menneske". Det må ikke forstås sådan, at mennesker er djævle. Det er heller ikke en nedgørelse af vores menneskeværd. Tværtimod. Netop det forhold, at Gud holder os ansvarlige og tilregner os skyld, er udtryk for vores høje værd. Men samtidig betyder det, at vores fald er så dybt, at kun Guds frelse i Jesus Kristus kan bringe os ind i hans rige på ny.

Jesus er ikke et menneske med guddommelige egenskaber. Han er heller ikke Gud med menneskelignende træk. Jesus er helt Gud og helt menneske. Ligesom Guds treenige natur er ubegribelig, er også Jesu dobbelte natur det. Men det er samtidig en grund til megen tilbedelse og glæde, at Jesus er helt Gud og helt menneske, for det betyder, at han er som en bro, der rækker helt fra Guds verden, helt til vores verden. Han er den almægtige Gud; men han er også et menneske. Han kender vores liv og hverdag. Det er det, der menes med, at "han er sand Gud, født af Faderen fra evighed af, og sandt menneske, født af Jomfru Maria".

Jesu frelse samler sig om "hans hellige blod, uskyldige lidelse, død og opstandelse". Jesu blod nævnes som udtryk for hans fysiske død, men også som en afløsning af alle de ofre, Gud havde indstiftet i Det gamle Testamente. Hans "uskyldige lidelse" pointeres, fordi Jesus ikke led på grund af sine egne synder. Jesus var syndfri og ren; men frelsen bestod i, at han døde under forbandelsen over vores synder. Hans opstandelse påskedag var den store sejr over synden, døden og Djævelen og samtidig udtryk for, at Gud "godkendte" hans offer for os. Som verdens frelser "regerer Jesus for evigt". Han er i Himlen hos Gud, hvor han gør sit offer gældende og regerer i sin nåde.

Alt dette har Gud gjort, "for at jeg skal være hans, leve med ham og altid tjene ham". Frelsen og Guds nåde sigter altså på livet med Jesus – nu og for evigt. Tjenesten for ham drejer sig først og fremmest om at være medmenneske, men også om at ophøje Gud fx gennem bøn og lovsang.

Den tredje artikel: Om fornyelsen

Jeg tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og et evigt liv.

Det vil sige: Jeg tror, at jeg ikke af egen evne eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham; men Helligånden har kaldet mig ved evangeliet. Han har skabt troen i mig, helliggjort mig og bevaret mig i den rette tro. Han kalder, samler, skaber og helliggør hele den kristne kirke på jorden og bevarer den hos Jesus Kristus i den rette, ene tro. I den kristne kirke tilgiver han daglig mig og alle troende al synd. På dommens dag vil han opvække mig og alle døde og i Kristus give mig og alle troende evigt liv.

Forklaring

Gud Helligånd er først og fremmest fornyeren. Derfor hedder tredje trosartikel *Om fornyelsen*. Man kunne også sige, at Helligånden er livgiveren:

- Ved Ånden skabte Gud livet i begyndelsen, jf. 1 Mos 1,2; 2,7.
- Ved Ånden blev Guds Søn undfanget i Marias mave, jf. Luk 1,35.
- Ved Ånden genføder Gud et menneske ved dåb og tro, jf. Joh 3,5-8.
- Ved Ånden på pinsedagen skabte Gud den kristne kirke, ApG 2.

Bemærk, at Helligånden er en person ligesom Faderen og Sønnen. Han er ikke en *den*; men en *han*, som vi kan påkalde og bede til, som vi beder til Faderen og Sønnen.

Forklaringen til tredje trosartikel samler sig om tre led:

1. At Helligånden skaber og bevarer troen i det enkelte menneske

Et menneske er ikke i stand til selv at tro på Jesus eller komme til ham. Troen er nemlig ikke en præstation fra vores side. Den er en tillid til Gud, som skyldes, at Helligånden kalder ad os, når evangeliet forkyndes.

Evangeliet er ordet om Guds kærlighed og nåde, som han har vist ved at sende sin Søn til jorden for at leve, lide, dø, opstå og fare til Himmels for vores skyld. Evangeliet er et ord om, at Jesus har byttet plads med mig, så han får min skyld, og jeg får hans renhed. Evangeliet handler altså ikke om, hvad vi skal gøre, men om, hvad Gud har gjort i Jesus Kristus for at føre os ind i sit rige.

Evangeliet møder os gennem Guds ord, dåben og nadveren (se afsnittene herom i *Katekismus Updated*). Helligånden benytter sig af disse midler, når han skaber og bevarer det åndelige liv i det enkelte menneske. Men det enkelte menneske står til ansvar for, om han afviser eller modtager evangeliets gave.

Helligånden er ikke alene grunden til, at troen *skabes* i det enkelte menneske (også kaldet retfærdiggørelsen). Han er også grunden til, at den troende *bevares og vokser* (også kaldet helliggørelsen). Det sidste er ikke et nyt og højere trin i kristenlivet. Helliggørelsen er retfærdiggørelsens frugt. Mens retfærdiggørelsen er Guds gerning *for os*, er helliggørelsen Guds gerning *i os*. Men begge er Helligåndens værk, og begge skyldes Jesus Kristus.

At Helligånden bevarer den enkelte kristne i troen drejer sig om, at han opretholder det åndelige liv, så vi bliver bevaret i troen på Jesus Kristus. Det enkelte menneske bærer som sagt ansvar for, om han afviser eller modtager evangeliets gave ved *indgangen* til Guds rige. Sådan har det enkelte menneske også ansvar for, om han afviser eller modtager Helligåndens *fortsatte* virke.

Helliggørelsen består i, at vi elsker Gud og gør hans vilje, og at vi elsker vores næste og handler til hans bedste. Desuden består helliggørelsen i, at vi forsager Djævelen og tager afstand fra synd

og ondskab. Alt dette er Helligånden "bagmand" for. Gennem Ordet, dåben, nadveren og livets tilskikkelser former Gud os til at blive, hvad vi allerede er, nemlig hans børn.

Helliggørelsen består ikke i, at vi bliver ført *bort* fra det liv, Gud skabte os til. Tværtimod består den i, at vi mere og mere bliver de mennesker, vi blev skabt til at være. Der bliver dog aldrig tale om fuldkommenhed, så længe vi lever på jorden.

2. At Helligånden skaber og bevarer det åndelige liv i menigheden

Helligånden arbejder ikke alene på det individuelle plan. Han arbejder i høj grad også på det kollektive plan – i menigheden. "Han kalder, samler, skaber og helliggør hele den kristne kirke på jorden og bevarer den hos Jesus Kristus i den rette, ene tro." Helligånden er altså også fællesskabets Ånd. Han knytter de kristne sammen i et særligt fællesskab ved troen på Jesus Kristus. Dette fællesskab sammenlignes i 1 Kor 12 med et legeme. Hver enkel kristen er som et lem på legemet – en arm, et øje eller en fod – men Ånden forbinder disse lemmer til en organisme, et legeme. Lemmerne på legemet lever et *fælles* liv, ikke blot individuelle liv ved siden af hinanden.

Den kristne kirke er hellig, fordi den er *Guds* kirke. Og den er almindelig, fordi den er for *alle*, og fordi den repræsenterer den almindelige kristentro, ikke en sekterisk udgave. Når de kristnes fællesskab kaldes "de helliges samfund" betyder "hellige" ikke "dem, som føler sig bedre end alle andre". "De hellige" er dem, som Gud ved dåb og tro har udskilt til at tilhøre hans folk, og som samles om Ordet, dåben og nadveren. De helliges samfund består i øvrigt af såvel de nulevende troende som de, der er døde i troen.

Når der tales om "den rette, ene tro", er det for at pointere, at Åndens arbejde er knyttet til den rette kristne *lære*. Tredje trosartikel understreger, at ikke alt åndeligt er fra *Guds* Ånd. Derfor skal vi holde os til den rette kristne lære, som vi møder i Guds ord, og som i kort form er udtrykt i katekismen.

Tredje trosartikel pointerer også, at det er *i den kristne kirke*, Gud daglig tilgiver mig og alle troende al synd. Det betyder ikke, at man skal hen i kirken for at bede om syndsforladelse. Men det er i kirken og menigheden, at evangeliet bliver forkyndt og sakramenterne (dåb og nadver) bliver forvaltet. Syndernes forladelse formidles i det kristne fællesskab. Derfor er "solo-kristendom" ikke en naturlig ting.

3. At Helligånden er virksom på dommens dag

I anden trosartikel lærte vi, at Jesus Kristus en dag kommer tilbage til jorden "for at dømme levende og døde". Den dag kaldes her for "dommens dag". Den dag vil Ånden "opvække mig og alle døde" (bemærk igen det individuelle *og* kollektive aspekt). Det indebærer, at alle mennesker, som er døde inden dommens dag, vil blive vakt til live. Sammen med alle, som lever på det tidspunkt, skal vi møde Gud, der vil fælde dom over alle. Gud er jo *almægtig* (jf. første trosartikel), så også dette magter han at gøre fuldkomment og retfærdigt.

Den dom, Gud vil afsige over os, bliver ikke fældet på grundlag af vores præstationer. Tredje trosartikel pointerer, at Helligånden *i Kristus* vil give mig og alle troende evigt liv. Det evige liv gives altså alle troende *for Jesu skyld*. Vi frelses ved troen på ham, ikke ved vores egne gerninger. Men dermed siger tredje trosartikel indirekte, at de, som ikke tror på Jesus Kristus, *ikke* får evigt liv. Der er altså en dobbelt udgang på livet. Fortabelsen er betegnelsen for den tilstand, hvori de mennesker for evigt skal være, som afviste evangeliet om Jesus.

Der bliver tale om "kødets opstandelse", det vil sige, at vi bliver vakt til live i vores legemer, i vores kroppe, og altså *ikke* som svævende sjæle eller som engle. Her afviser trosbekendelsen, at sjælen er det fine, mens kroppen er det lave ved mennesket. Troen på kødets opstandelse ser frem til et evigt liv uden fysiske, psykiske og åndelige handicaps eller lidelser. En dag skal vi dø; men Ånden vil – endnu engang – skabe liv og lade alle troende opstå i kroppen til et evigt liv på Guds nye jord, det nye Paradis, jf. 1 Pet. 1,3-9 og Åb 21,1-8.

"Kødets opstandelse" skaber spørgsmål som: Hvordan kan en krop, som er blevet til jord, stå op igen? Eller hvad med dem, der blev brændt eller forsvandt i havet? Det vigtigste svar er, at den almægtige Gud – alt livs skaber – også kan magte dette. Det *tror* vi på!

